

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 9872/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Весне Станковић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Мирко Стојановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Невена Продановић Чулић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 272/21 од 26.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 272/21 од 26.05.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Првим ставом изреке пресуде Трећег Основног суда у Београду П2 393/20 од 09.12.2020. године одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженој да се тужиоцу приближава на удаљеност мању од 100 метара, те јој је наложено да се уздржава од приближавања тужиоцу на овој удаљености, под претњом принудног извршења. Другим ставом изреке одређена је мера заштите од насиља у породици, па је туженој забрањен приступ у простор око места становања тужиоца и то стана број ... у ...,, на удаљеност мању од 100 метара, па јој је наложено да се уздржава од приступа у овај простор. Трећим ставом изреке одређена је мера заштите од насиља у породици, па је забрањено туженој да на било који начин узнемирава тужиоца, те јој је наложено да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим се угрожавају телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиоца. Четвртим ставом изреке одређено је да ће мере заштите од насиља у породици трајати једну годину од дана доношења пресуде од 09.12.2020. године, с тим да се исте могу продужити док не престану разлози због којих су одређене. Петим ставом изреке одређено је да жалба против пресуде не задржава њено извршење. Шестим ставом изреке обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка тужиоцу исплати износ од 75.500,00 динара.

Првим ставом изреке пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 272/21 од 26.05.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда

Трећег основног суда у Београду П2 393/20 од 09.12.2020. године. Другим ставом изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану ревизију као дозвољену сходно члану 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05 са изменама и допунама), Апелациони суд је сходно члану 408. ЗПП у вези са чланом 202. Породичног закона оценио да ревизија тужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању следи да су парничне странке супружници који су по закључењу брака 2008. године у заједничком домаћинству у ... живели до 19.08.2019. године, када се тужилац иселио из стана. По тужби тужиоца поднетој дана 01.11.2019. године пред Трећим општинским судом под бројем П2 1703/19 у току је поступак за развод брака, а по пријави тужене за насиље у породици пред Трећим основним јавним тужилаштвом под бројем Кт. 3880/19 против тужиоца се води кривични поступак.

По престанку заједнице живота тужена је тужиоцу у једном дану упутила 56 позива и мејлова, оптужујући га за прељубу, два пута је на улици пресрела тужиоцевог сина из првог брака, телефоном је позивала чланове тужиоцеве породице, мајку, брата, снаху и пријатеље распитујући се о његовој новој адреси и евентуално новим емотивним везама. Спазивши тужиоца како на улици отвара врата од гараже тужена је фотографисала оглас о продаји станова у тој згради, на сајту инвеститора се информисала о продатим становима, у катастру непокретности проверавала имена власника, па је по утврђењу имена власнице стана у коме тужилац живи, исту позвала и оптуживала је да је та особа љубавница њеног мужа, након чега је супруг власнице стана тужиоцу предочио да ће му отказати уговор о закупу ако се узнемиравање понови. Тужена је тужиоца фотографисала са улице док се кретао по стану, јер је тачну локацију стана утврдила видевши у истом скулптуру коју је тужилац из заједничког стана понео са собом. Тужена је накнадно и звонила на врата стана у коме тужилац живи и уз његову сагласност у стан ушла и обишла га, оптужујући га том приликом за прељубу. По сазнању из фотографија приложених у бракоразводној парници да га тужена уходи, тужилац више не подиже ролетне у стану и на интерфон се не јавља ненајављеним посетиоцима. Тужена против тужиоца није покренула поступак за поделу брачне тековине нити је у парници за развод брака истакла такав захтев мада је своје описано понашање правдала управо поделом заједнички стечене имовине. Извештајем Градског центра за социјални рад од 23.09.2020. године констатовани су нарушени партнерски односи парничних странака који трају више година уназад, с тим што је ризик од рецидива физичког насиља тужиоца према туженој оцењен као низак док је могућност физичког насиља тужене према тужиоцу процењена као ризик средњег интензитета, због чега је целисходним сматрано изрицање мере заштите од насиља у породици забраном приласка за обе стране.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестпени судови су оценили да су сходно члану 197. Породичног закона испуњени услови за одређивање мера заштите од насиља у породици, сагласно чему су сходно члану 198. став 2. тачка 3, 4. и 5. Породичног закона одређене мере садржане у првом, другом и трећем ставу изреке првостепене пресуде, чије је трајање сагласно члану 198. став 3. Породичног закона успостављено у максимално предвиђеном периоду од једне године.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су утврдили да је због понашања тужене према тужиоцу оправдано одређивање мера заштите од насиља у породици.

Чланом 197. став 1. Породичног закона прописано је да је у смислу тог закона насиље у породици понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док је чланом 197. став 2. тачка 6. истог закона прописано да се насиљем у породици у смислу става 1. тог члана нарочито сматра вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Чланом 198. став 1. Породичног закона прописано је да против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштите од насиља у породици којима се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице, док је чланом 198. став 2. тачка 3, 4. и 5. Породичног закона прописано да мере заштите од насиља у породици јесу забрана приближавања члану породице на одређеној удаљености, забрана приступа у простору око места становања или места рада члана породице и забрана даљег узнемиравања члана породице.

Наведена законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици и обухвата све могуће видове испољавања насиља, што омогућава правовремену реакцију институција система на насиље у породици благовременим одређивањем мера заштите, док оно још увек није попримило теже облике. Дрскост, безобзирност и злонамерност представљају компоненте насиља у породици и његова суштинска обележја која га јасно разликују од дозвољеног понашања. Ови појмови представљају правне стандарде који се конкретизују у зависности од околности сваког појединачног случаја. Приликом њихове примене неопходно је да суд покаже „нулту толеранцију“ на насиље и да његову ескалацију спречи изрицањем законом прописаних мера заштите.

Независно од интензитета и облика испољавања, извршено породично насиље довољан је разлог за изрицање мера породичноправне заштите имајући у виду да породично насиље по правилу има узлазну тенденцију, због чега је изрицањем мера заштите неопходно спречити његово понављање и попримање тежих облика. Вид мере заштите која ће бити изречена зависи од околности конкретног случаја, од опасности која се извршеном радњом изазива, узнемирености члана породице, његове угрожености и процене степена опасности од понављања насиља. Мишљење саме жртве о степену опасности која јој прети такође утиче на избор мере заштите која ће бити одређена, јер је управо жртва та којој се заштита пружа, због чега је њена субјективна процена кључни фактор приликом избора мере заштите.

Према оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови одлучили када су сходно наведеним одредбама Породичног закона одредили предложене мере заштите од насиља у породици, јер се у понашању тужене стичу елементи насиља у породици које, због начина његовог спровођења упорним ухођењем тужиоца и настојањима да се дође до информација о његовом садашњем животу, друштвеним контактима и адреси становања, указују на опасност од продубљивања конфликта. Из извештаја Градског центра за социјални рад и резултата целокупног доказног поступка несумњиво следи да међу странкама постоји неразрешени партнерски конфликт који се манифестује у описаном понашању тужене, сагласно чему су одређене мере оправдане и за сврху имају обезбеђење тужиоцу мира и спокоја током периода свог важења.

Противно ревизијским наводима, одређивањем више законом прописаних мера није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 3. став 1. ЗПП, имајући у виду члан 205. Породичног закона којим је у оквиру заједничких одредби о регулисању поступка у породичним споровима, прописано истражно начело.

Сагласно датој правној аргументацији, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како ревизија тужене није усвојена, то је сходно члану 165. став 1. ЗПП као неоснован одбијен и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић